

Zorgplicht assurantiëtussenpersoon bij onderverzekering

Robin Petersen en Tomas Uildriks

Van onderverzekering is sprake als risico's deels ongedekt zijn en schade voor eigen rekening komt, doordat er een te lage verzekerde som is afgesproken.¹ Assurantiëtussenpersonen hebben jegens de verzekeringnemer een zorgplicht ten aanzien van onderverzekering. In dit artikel wordt deze zorgplicht onder de loep genomen.

Eerst zal de reikwijdte van de zorgplicht van de assurantiëtussenpersoon worden geschetst, zowel in algemene zin als specifiek voor de onderverzekering. Daarna wordt ingegaan op twee recente uitspraken waarin de zorgplicht bij onderverzekering nader is uitgewerkt.

Zorgplicht: algemeen

In 2003 heeft de Hoge Raad zich uitgelaten over de reikwijdte van de zorgplicht van de assurantiëtussenpersoon.² Een assurantiëtussenpersoon dient tegenover zijn opdrachtgever de zorg te betrachten "die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend beroepsgenoot mag worden verwacht". Het is zijn taak om te waken voor de belangen van verzekeringnemers bij de tot zijn portefeuille behorende verzekeringen. Dit betekent dat de assurantiëtussenpersoon de verzekeringnemer tijdig opmerkzaam maakt op de gevolgen die hem bekend geworden feiten voor de dekking

van deze verzekeringen kunnen hebben. Hij ziet erop toe dat de verzekeringnemer belangrijke mededelingen op tijd verstrekt aan de verzekeraar. Hierbij gaat het om feiten en omstandigheden die bij de assurantiëtussenpersoon bekend behoren te zijn. Ook heeft een assurantiëtussenpersoon een verplichting om door te vragen bij de verzekeringnemer als hij nog niet over voldoende informatie beschikt.

De omvang van de zorgplicht van de tussenpersoon hangt af van verschillende factoren. Dit zijn onder meer de aard en de inhoud van de opdracht; de aard van de verzekering; de grootte van de kans op schade; de kenbaarheid van dit risico voor de tussenpersoon en de verzekeringnemer; de hoedanigheid van de verzekeringnemer; de aard en omvang van de mogelijke schade; de mogelijkheid en bezwaarlijkheid van maatregelen door de tussenpersoon en de omvang van de vergoeding voor de tussenpersoon.³

Onderverzekering

Uit de jurisprudentie volgt dat de assurantiëtussenpersoon in het kader van zijn zorgplicht moet voorkomen dat de verzekeraar zich kan beroepen op onderverzekering.⁴ Tot zijn taak behoort dan ook om de verzekeringnemer te informeren over de relevantie van de juiste vaststelling van de waarde van de te verzekeren zaken en de hoogte van de verzekerde som. Als een deskundige nodig is om deze waarde vast te stellen, is het de ver-

¹ Zie bijvoorbeeld S.Y.Th. Meijer, 'Oververzekering en onderverzekering', *AV&S* 2018/24.

² HR 1 januari 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF0122 (*Brals/Octant*).

³ F. van der Woude, E.M. van Orsouw en J.S. Overes, 'Kroniek zorgplicht assurantiëtussenpersoon', *AV&S* 2017/6, p. 34.

⁴ Gerechtshof Leeuwarden 3 november 2009, *LJN* BK2031.

antwoordelijkheid van de tussenpersoon om te wijzen op het belang van een taxatie. De ontvangst van het taxatierapport stelt de tussenpersoon in staat om de juistheid van de gegevens bij het aangaan van de verzekering te controleren.⁵ Bovendien moet de tussenpersoon actief periodiek de bestaande verzekeringsovereenkomsten in zijn portefeuille controleren. In dat kader is van belang of nog wel de gewenste dekking wordt geboden.⁶

Schending zorgplicht bij onvoldoende toezicht op ingeschakelde expert

De Rechtbank Den Haag⁷ benadrukte in een recente uitspraak de vereiste actieve houding van een tussenpersoon bij het afsluiten en beheren van de verzekeringen. Hij mag niet achterover leunen en afwachten met welke gegevens de verzekeringnemer komt. Als hij weet dat hij (nog) niet over alle benodigde informatie beschikt, is een actief informerende houding van de tussenpersoon vereist.

In deze zaak werd een taxateur ingeschakeld met het doel de verzekerde sommen te verhogen. De taxatie liet lang op zich wachten, mede omdat de taxateur nog niet beschikte over alle relevante informatie. Een brand brak uit en er bleek sprake van onderverzekering. De rechtbank oordeelde dat de zorgplicht van de assurantietussenpersoon zo ver reikte dat hij er in het kader van zijn eigen werkzaamheden op had moeten toezien dat er daadwerkelijk binnen afzienbare tijd een taxatierapport werd opgeleverd.

⁵ Rb. Zwolle 18 februari 2009, LJV BI7296.

⁶ Gerechtshof Arnhem 10 november 2009, LJV BL8047.

⁷ Rb. Den Haag 20 februari 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:1567.

Zorgplicht niet meteen aangenomen zonder contractuele relatie

Het Gerechtshof Amsterdam heeft de zorgplicht van de tussenpersoon bij onderverzekering in een recente uitspraak juist begrensd.⁸ De aangesproken assurantietussenpersoon zou mogelijk van een andere assurantietussenpersoon de verzekeringsportefeuille overnemen waarvan de verzekeringen van de verzekeringnemer onderdeel uitmaakten. Afgesproken was om de verzekerde zaken te laten taxeren, waarna opnieuw contact zou worden opgenomen met verzekeringnemer. Een brand brak uit en een lager bedrag werd uitgekeerd dan de werkelijke schade.

Hier oordeelde het Hof dat geen sprake was van een schending van de zorgplicht. Er bestond nog geen contractuele relatie tussen de aangesproken assurantietussenpersoon en de verzekeringnemer. De enkele bemoeienis van de nieuwe assurantietussenpersoon met de verzekeringsportefeuille betekende niet dat er al een zorgplicht bestond om periodiek te waarschuwen voor en te controleren op onderverzekering.

Samenvattend

De zorgplicht van de assurantietussenpersoon gaat uit van een actieve houding: de tussenpersoon heeft een informerende en controlerende functie. Maar de zorgplicht wordt ook begrensd.

Als er nog geen sprake is van een contractuele verhouding tussen de assurantietussenpersoon en de verzekeringnemer, wordt een schending van de zorgplicht niet meteen aangenomen.

⁸ Gerechtshof Amsterdam 15 januari 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:67.

Zaken helder maken.

Robin Petersen
Advocaat | Associate
petersen@vantraa.nl

Tomas Uildriks
Advocaat | Associate
uildriks@vantraa.nl

Van Traa Advocaten N.V.

Minervahuis II
3011 JP Rotterdam
Meent 94

Tel. +31 10 413 7000
www.vantraa.nl
info@vantraa.nl